

STRESZCZENIE

Temat: Wpływ edukacji kobiet ciężarnych w szkole rodzenia na częstość występowania depresji poporodowej

Autor: mgr poł. Krystyna Krygowska

Promotor: prof. dr hab. n. med. Grzegorz Raba

Promotor pomocniczy: dr n. med. Barbara Zych

Wprowadzenie: Depresję poporodową diagnozuje się u kobiety, która doświadczyła epizodu depresyjnego w czasie ciąży lub 6 tygodniach połogu (4 tygodnie wg. DSM V), dlatego zagadnienia obejmujące stan psychiczny kobiety powinny być realizowane podczas wizyt położnej podstawowej opieki zdrowotnej i w czasie zajęć w Szkołach rodzenia. Uczestnictwo w Szkole rodzenia umożliwi przyszłym rodzicom świadomie przeżyć ciążę, przygotować się do porodu, połogu i opieki nad noworodkiem, a informacje przekazywane w ten sposób powinny opierać na aktualnie obowiązujących standardach i wiedzy popartej dowodami naukowymi

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest ocena wpływu uczestnictwa w zajęciach Szkoły rodzenia na częstość występowania objawów depresji poporodowej.

Materiał i metody: Zgromadzony materiał obejmuje kohortę położnic z województwa podkarpackiego ogółem stanowiących 200 osób tj. 100 położnic będących grupą uczestniczek zajęć Szkoły rodzenia (grupa badana) i 100 osób będących grupą kontrolną, kobiet, które nie uczestniczyły w zajęciach Szkoły rodzenia. Metodykę badań stanowił sondaż diagnostyczny - autorski kwestionariusz ankiety oraz: Edynburska Skala Depresji Poporodowej (EDPS), Skala Depresji Becka (BDI), Skala Kontroli Emocji (CECS) i Skala Satysfakcji z Życia (SWLS). Analizę ilościową i jakościową przeprowadzono przy użyciu programu STATISTICA 13.3., uznając za poziom istotności $p < 0,05$.

Wyniki: Uczestniczki Szkoły rodzenia stanowiły grupę kobiet zamieszkujących teren wiejski, w wieku 26 – 35 lat, które posiadały wykształcenie wyższe, były w związku, wskazywały na dobre warunki życiowe, a w czasie przeprowadzania badania przebywały na urlopie macierzyńskim. W grupie kontrolnej większość badanych kobiet pochodziła ze wsi, w wieku od 26 do 35 lat, posiadała wykształcenie inne niż wyższe, była w związku i w większości

przypadków oceniała swoje warunki życiowe jako dobre, a w czasie ciąży przebywała na urlopie macierzyńskim. Skala kontroli emocji u wszystkich badanych kobiet w grupie badanej i grupie kontrolnej wskazuje, że niższy średni wynik dotyczy kobiet z grupy kontrolnej (47,76 pkt \pm 10,11), w porównaniu do grupy uczestniczek Szkoły rodzenia (48,39 pkt \pm 10,08). Analiza statystyczna wykazała istotne różnice pomiędzy kontrolą emocji w kategorii gniew a wiekiem badanych kobiet. Średni wynik uzyskany w skali Becka dla ogółu badanych kobiet wyniósł 8,83 pkt \pm 8,47. Porównując grupę badaną i kontrolną wyższe wyniki charakteryzowały kobiety, nie uczestniczące w zajęciach Szkoły rodzenia. Natomiast u co czwartej (25,0%) badanej kobiety w grupie uczestniczek Szkoły rodzenia i grupie kontrolnej wynik w skali Becka był większy niż 11 punktów, co wskazuje na zwiększone ryzyko wystąpienia zaburzeń depresyjnych. Wynik Edynburskiej Skali Depresji Poporodowej dla ogółu badanych kobiet wyniósł średnio 26,90 pkt \pm 2,96, i był on nieznacznie wyższy wśród kobiet nie uczestniczących w edukacji przedporodowej w porównaniu z kobietami uczestniczącymi w zajęciach Szkoły rodzenia. Otrzymane wyniki nie wykazały różnic pomiędzy ryzykiem depresji w skali EDPS i BDI a danymi socjodemograficznymi kobiet w obu badanych grupach.

Analiza wyników uzyskanych w Skali Kontroli Emocji, wykazała że średni wynik dla ogółu badanych kobiet wyniósł 22,54 pkt \pm 4,80, co wskazuje na przeciętną satysfakcję z życia. Analiza statystyczna wykazała, jednak istotnie wyższą satysfakcję z życia w grupie kobiet korzystających z zajęć Szkoły rodzenia, w wieku powyżej 35 lat, mających wykształcenie wyższe, przebywających w związku i będących na urlopie. Wyższa satysfakcja z życia obejmowała również uczestniczki zajęć Szkół rodzenia bez względu na miejsce zamieszkania. Bardzo dobre warunki życiowe okazały się także istotnym czynnikiem różnicującym satysfakcję z życia kobiet w grupie badanej i kontrolnej – kobiety z grupy badanej wskazywały lepszą satysfakcję z życia.

Wnioski: Kobiety w wieku poniżej 18 lat uczestniczki zajęć w Szkole rodzenia prezentują mniejszy stopień tłumienia gniewu niż kobiety nieuczęszczające w tego typu edukacji. Natomiast kobiety nieuczęszczające na zajęcia Szkoły rodzenia, które nie pracują i mają wykształcenie średnie i niższe prezentują mniejszy stopień tłumienia objawów depresji niż kobiety uczestniczące w zajęciach Szkoły rodzenia. Z kolei wyższy poziom satysfakcji z życia cechuje kobiety wykształcone, powyżej 35 roku życia, które uczestniczyły w edukacji przedporodowej w Szkole rodzenia, w porównaniu z kobietami nie będącymi uczestniczkami

tego typu edukacji. Choć oceniana kwestionariuszem Skali Depresji Becka i Edynburskiej Skali Depresji Poporodowej depresja poporodowa w grupie kobiet uczestniczek zaję

Szkoły rodzenia i grupie kontrolnej wykazała podobne ryzyko wystąpienia depresji, to wskazuje ona że z depresją poporodową mogą mierzyć się kobiety niezależnie od wieku, posiadanego statusu społeczno-ekonomicznego i udziału w zajęciach w Szkole rodzenia.

Słowa kluczowe: Szkoła rodzenia, edukacja przedporodowa, depresja poporodowa, połóg

